

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Datum 3 april 2018
Betreft Beantwoording vragen van het lid Omtzigt over de pretoetredingssteun
van de Europese Unie aan Turkije

Onze Referentie
BZDOC-2032440712-77
Uw Referentie
2018Z04413
Bijlage(n)
1

Hierbij bied ik de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door het lid
Omtzigt (CDA) over de pretoetredingssteun van de Europese Unie aan Turkije.
Deze vragen werden ingezonden op 13 maart 2018 met kenmerk 2018Z04413.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Stef Blok

Antwoorden van de minister van Buitenlandse Zaken op vragen van het lid Omtzigt (CDA) over de pretoetredingssteun van de Europese Unie aan Turkije

Onze Referentie
BZDOC-2032440712-77

Vraag 1

Bent u ervan op de hoogte dat uw ambtsvoorganger tijdens het algemeen overleg op 24 januari 2018 over onder andere de uitbreiding van de Europese Unie toezegde om bij de Europese Commissie te gaan informeren naar de besteding van pretoetredingssteun aan Turkije? (Kamerstuk 23987, nr. 215)

Antwoord

Ja.

Vraag 2

Wanneer heeft het kabinet zich tot de Europese Commissie gewend met de uitstaande vragen en wanneer heeft de Europese Commissie een antwoord gestuurd?

Antwoord

Nederland voert een voortdurende dialoog met de Commissie over de pretoetredingssteun aan Turkije. Het kabinet heeft zich met onderstaande specifieke vragen op 22 maart jl. tot de Commissie gewend. De antwoorden van de Commissie werden op 23 maart jl. ontvangen.

Vraag 3

Kunt u aangeven hoeveel pretoetredingssteun Turkije in elk van de jaren 2014-2020 ontvangen heeft (cq gaat ontvangen) en het bedrag per jaar uitsplitsen naar deelterreinen?

Antwoord

De (indicatieve) programmering voor de jaren 2014-2020 is vastgelegd in het *Indicative Strategy Paper for Turkey* uit augustus 2014 (voor bedragen zie tabel op p. 46).¹ De financiering voor 2017 werd op verzoek van de Raad aangepast. Het jaarprogramma werd met ongeveer 50% gekort en geheroriënteerd naar fundamentele rechten en het maatschappelijk middenveld. Het beheer van EUR 18 miljoen voor projecten voor organisaties uit het maatschappelijk middenveld werd door de Commissie overgenomen van de Turkse autoriteiten. Tot slot werden de meerjarenprogramma's voor 2014-2017 met ongeveer 30% gekort. De programma's zijn beschikbaar op de website van de Commissie.²

De Commissie werkt momenteel aan aangepaste *Indicative Strategy Papers 2018-2020* voor alle IPA-begunstigden. Deze zullen later in het jaar worden voorgelegd aan de lidstaten, waarna de Commissie de programmering voor 2018 uitwerkt. In het licht van de achteruitgang op het gebied van de rechtsstaat en fundamentele rechten, alsmede de lage absorptiecapaciteit van Turkije, zullen de allocaties voor 2018-2020 significant worden verlaagd en verder worden geheroriënteerd naar het maatschappelijk middenveld, democratie en de rechtsstaat.

¹ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/pdf/key_documents/2014/20140919-csp-turkey.pdf

² https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/instruments/funding-by-country/turkey_en

Vraag 4

Kunt u aangeven hoeveel uitgegeven is aan "a. Reforms in preparation for Union membership" onderverdeeld in "Democracy and governance" en "Rule of law and fundamental rights" in elk van de jaren 2014 tot en met 2020?

Antwoord

Bovengenoemde tabel geeft aan dat in 2014 werd voorzien dat EUR 956,5 miljoen zou worden besteed aan "Democracy and governance" en EUR 624,9 miljoen aan "Rule of law and fundamental rights" in deze periode. De Commissie verwacht dat, zodra de herziening van het *Indicative Strategy Paper* is voltooid, deze bedragen naar beneden worden bijgesteld. Het kabinet deelt deze verwachting.

Vraag 5

Kunt u aangeven hoeveel geld er in 2017 en 2018 uitgegeven is/wordt en hoeveel van dat geld aan de Turkse regering overgemaakt wordt?

Antwoord

De programmering voor 2017 is beschikbaar op de website van de Commissie.³ Deze bestaat uit een jaarprogramma van EUR 123 miljoen, een programma gericht op het maatschappelijk middenveld en media van EUR 18 miljoen en meerjarenprogramma's op de thema's werkgelegenheid, onderwijs en sociaal beleid (EUR 68,9 miljoen), transport (EUR 10 miljoen), concurrentievermogen en innovatie (EUR 58 miljoen), en milieu en klimaat (EUR 84,6 miljoen). De programmering is daarmee met EUR 362,5 miljoen fors lager dan de voor 2017 gealloceerde EUR 636,4 miljoen.

Het jaarprogramma bestaat uit twee componenten. De co-financiering van Turkse deelname aan Unieprogramma's en agentschappen zoals Horizon 2020 en Erasmus+ bedraagt EUR 110 miljoen. Het aandeel van de Turkse overheid zelf bedraagt EUR 189,9 miljoen. De steun aan fundamentele rechten van EUR 13 miljoen wordt besteed via rechtstreekse subsidie aan de UNDP en Raad van Europa. Daarnaast wordt technische assistentie geboden aan Turkse ministeries.

De fondsen voor het maatschappelijk middenveld en media worden zonder tussenkomst van de Turkse overheid besteed. De meerjarenprogramma's worden gezien de thema's logischerwijs voor een groot deel uitgevoerd door de Turkse overheid. De fondsen worden daarbij besteed via indirect management door Turkse ministeries. In reactie op Nederlandse vragen aan de Commissie bij goedkeuring van deze programma's heeft de Commissie benadrukt dat de EU delegatie in Ankara nauw toeziet op de uitvoering van projecten.

De Commissie werkt de programmering voor 2018 momenteel nog uit.

Vraag 6

Bent u bekend met het feit dat uw ambtsvoorganger in de Tweede Kamer zei dat de Europese Unie speciale eenheden in gevangenissen financierde waar kinderen konden verblijven wiens moeder gevangen genomen was: "Feit is dat jonge kinderen op dit moment gewoon bij de ouders in de gevangenis zitten. Wat gefinancierd is, is dat er aparte opvang en een speciale accommodatie voor moeders en kinderen is, om daarmee, in lijn met het Verdrag inzake de rechten van het kind, het welzijn van het kind te garanderen. Daar worden ze dus niet

³ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/instruments/funding-by-country/turkey_en

behandeld als gevangenen. Dat is een voorbeeld van waar het geld naartoe gegaan is”?

Onze Referentie
BZDOC-2032440712-77

Antwoord

Ja.

Vraag 7

Kunt u voor 2017 en 2018 aangeven hoeveel geld voor politie/justitie en gevangenen is/wordt en alle projecten opnoemen, die gefinancierd worden en voor elke project aangeven hoeveel geld het krijgt en welke doelstellingen behaald moeten worden?

Antwoord

In 2017 zijn er geen projecten gefinancierd op dit gebied. De Commissie werkt de programmering voor 2018 momenteel nog uit. Wel verwijs ik u graag naar eerdere programma's beschikbaar op de website van de Commissie voor 2014⁴, 2015⁵ en 2016⁶. De programma's voor 2016 omvatten ook het justitiële project gericht op het financieren van speciale accommodatie voor moeders en kinderen in de gevangenis. De Commissie heeft aangegeven dat verschillende projecten met de *Council of Judges and Prosecutors* (CJP) zijn stopgezet vanwege zorgen omtrent de onafhankelijkheid van deze instelling.

Vraag 8

Hoeveel van het geld voor politie/justitie/gevangeniswezen wordt in 2017 en 2018 direct door de Europese Unie aan/via de Turkse overheid betaald?

Antwoord

In 2017 zijn er geen projecten gefinancierd op dit gebied. De Commissie werkt de programmering voor 2018 momenteel nog uit.

Vraag 9

Kunt u voor 2017 en 2018 aangeven hoeveel geld er voor pers en persvrijheid uitgegeven is/wordt en alle projecten opnoemen, die gefinancierd worden?

Antwoord

In 2017 gaat het om twee projecten. Onder het jaarprogramma 2017 component gericht op fundamentele rechten wordt EUR 3 miljoen besteed aan het verbeteren van vrijheid van meningsuiting en media door het geven van trainingen op het gebied van de standaarden van de Raad van Europa ten aanzien van de rechten van media en journalisten. Onder het programma gericht op het maatschappelijk middenveld en media wordt EUR 1,75 miljoen besteed aan het verbeteren van de capaciteit van onafhankelijke media in het uitvoeren van hun 'watchdog' functie.

⁴ Home Affairs: <https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/pdf/turkey/ipa/2014/ipa2014-031-874.8-tr-home-affairs.pdf>
Judiciary: <https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/pdf/turkey/ipa/2014/ipa2014-031-874.6-tr-judiciary.pdf>

⁵ Home Affairs: [https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/pdf/turkey/ipa/2015/ipa2015-038-404.5-home affairs_new.pdf](https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/pdf/turkey/ipa/2015/ipa2015-038-404.5-home%20affairs_new.pdf)
Judiciary: <https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/pdf/turkey/ipa/2015/ipa2015-038-404.3-judiciary.pdf>

⁶ Home Affairs: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/6-ipa_2016_home_affairs_ad_-_final_for_ipa_committee_v2_clean.pdf
Judiciary: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/4-ipa_2016_judiciary_ad_-_final_for_ipa_committee_v2_clean.pdf

Vraag 10

Kunt u alle vragen die in het algemeen overleg niet beantwoord zijn hierbij beantwoorden?

Onze Referentie

BZDOC-2032440712-77

Antwoord

Er zijn mij geen nog openstaande vragen bekend.

Vraag 11

Kunt u deze vragen een voor een en binnen drie weken beantwoorden?

Antwoord

Ja.